

A.

Sp. zn. 3056/2024/VOP/JŠ
Č. j. KVOP-31152/2024
Datum 6. srpna 2024

Vážená paní inženýrko,

odpovídám na Váš podnět, ve kterém se dotazujete, zda můžete žádat o vrácení soudního poplatku v situaci, kdy Vám Městský soud v Praze nepomohl. Uvádíte, že soud byl příliš pomalý, v důsledku čehož nestihl jeho rozsudek nabýt včas právní moci. Na majetek žalovaného, po kterém jste požadovala uhrazení dluhu, byl totiž prohlášen konkurs, a proto bylo soudní řízení „na poslední chvíli“ přerušeno.

V důsledku přerušování soudního řízení tedy vnímáte svou situaci tak, že Vám soud nepomohl.

Nezbývá mi než konstatovat, že **nespokojenost s postupem soudu nebo pomalý postup soudu nezbavuje účastníka soudního řízení poplatkové povinnosti.**

S ohledem na svoji působnost vůči soudům jsem se však seznámil s průběhem soudního řízení a **dospěl jsem k závěru, že se městský soud žádných průtahů nedopustil.**

Tento svůj závěr Vám nyní vysvětlím.

Působnost veřejného ochránce práv vůči soudům

Mé možnosti působit vůči soudům jsou omezené. Nemohu zasahovat do jejich rozhodování, přičemž o uložení povinnosti uhradit soudní poplatek (který je součástí nákladů řízení) soudy rozhodují. Vyjádřím se proto pouze okrajově k právní úpravě vrácení soudního poplatku. Se samotným vrácením soudního poplatku Vám pomoci nemohu.

Vůči soudům se mohu zabývat pouze postupem předsedy nebo místopředsedy soudu při výkonu jejich funkce.¹ To znamená, že mohu například prověřit, zda předseda soudu řádně vyřídil stížnost na průtahy v řízení.

Vrácení soudního poplatku požadujete z důvodu, že byl soud pomalý. Vyjádřím se proto k plynulosti postupu soudu a k odpovědi místopředsedkyně soudu, která Vaši stížnost na průtahy v řízení označila za nedůvodnou.

---

1 Schematicky řečeno, předseda, příp. místopředseda soudu je soudce a úředník v jedné osobě. Můžeme prošetřit jejich postup jen tehdy, pokud jednají jako úředníci – tedy vykonávají státní správu soudu. Kromě vyřizování stížnosti na průtahy, dohlížejí na práci soudců a soudních úředníků a organizují ji, vyřizují žádosti o informace a vykonávají další činnosti související s chodem soudu.

Průběh soudního řízení

Pro lepší orientaci v případě shrnu vývoj soudního řízení.

- Dne 4. listopadu 2022 jste podala žalobu. Dne 2. února 2023 soud žalobě vyhověl a vydal platební rozkaz.² Žalovaný však podal proti němu odpor. Soud proto nařídil jednání na 16. května 2023, na kterém vyhlásil rozsudek³ (jímž žalobě vyhověl). Soud vyhotovil a rozeslal rozsudek dne 15. června 2023.
- Žalovaný podal proti rozsudku odvolání dne 30. června 2023. Následně mu soud doručil dne 13. července 2023 výzvu k zaplacení soudního poplatku za podání odvolání.
- Dne 31. července 2023 žalovaný požádal o osvobození od soudního poplatku, na což soud reagoval dne 2. srpna 2023 výzvou k doplnění žádosti. Žalovaný na výzvu odpověděl dne 22. srpna 2023.
- Dne 21. listopadu 2023 soud nepřiznal žalovanému osvobození od soudního poplatku. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 9. prosince 2023.
- Soud poučil žalovaného o trvání poplatkové povinnosti dne 8. ledna 2024 a poskytl mu opětovně lhůtu 15 dnů k úhradě poplatku. Žalovaný poplatek přesto neuhradil, proto dne 6. února 2024 soud zastavil odvolací řízení.⁴
- Žalovanému bylo usnesení o zastavení odvolacího řízení doručeno dne 13. února 2024. Dříve, než došlo k nabytí právní moci rozsudku, však insolvenční soud dne 28. února 2024 rozhodl o úpadku žalovaného (v tento den mělo původně dojít k nabytí právní moci rozsudku). Soud proto dne 22. března 2024 rozhodl o přerušení řízení.

Soud jste od prosince 2023 opakovaně urgovala k vyznačení doložky právní moci. Dne 6. února 2024 Vás asistent soudkyně vyrozuměl, že Vašemu požadavku na zaslání rozsudku s doložkou právní moci nelze vyhovět. Dosud totiž nenabylo právní moci usnesení o zastavení odvolacího řízení.

Průtahy v řízení

Stanovit obecně platný a neměnný časový úsek mezi jednotlivými úkony soudu, který by představoval průtahy v řízení, je prakticky nemožné. Každý případ je třeba hodnotit individuálně. Alespoň určitá vodítka však může poskytnout kárná judikatura Nejvyššího správního soudu.

Kárná judikatura dovodila existenci průtahů v řízení například v situaci, kdy nečinnost soudce pro provedení jednoduchého úkonu (rozeslání žaloby, vybrání soudního poplatku apod.) překročila hranici tří měsíců.⁵ Později se Nejvyšší správní soud pokusil

---

2 Platební rozkaz ze dne 2. února 2023, č. j. 13 Cm 150/2022-27.

3 Rozsudek ze dne 16. května 2023, č. j. 13 Cm 150/2022-51.

4 Usnesením ze dne 6. února 2024, č. j. 13 Cm 150/2022-94.

5 Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, sp. zn. 11 Kss 1/2014-70, nssoud.cz.

v občanskoprávních věcech definovat tzv. *referenční dobu*.⁶ Jedná se o časový úsek mezi jednotlivými úkony soudu, který není možné považovat za nedůvodný průtah v řízení. Soudci totiž mají na starosti zpravidla několik desítek až stovek případů, ve kterých musí pravidelně činit úkony. Nelze po nich rozumně žádat, aby ve všech případech činili úkony v rámci dnů.

V řízeních trvajících méně než dva roky Nejvyšší správní soud dovodil, že tato referenční doba činí čtyři měsíce mezi jednotlivými úkony soudu. U starších řízení činí referenční doba dva měsíce. U jednoduchých administrativních úkonů se tato doba zkracuje na polovinu.

Je však důležité připomenout, že se jedná pouze o orientační dobu. Podle okolností případu je možné referenční dobu stanovit kratší i delší. Je třeba vzít v potaz celkové zatížení soudce, stáří případu, výkonnost soudce, složitost věci, obstrukční jednání účastníka řízení apod.

Dalo by se shrnout, že v běžných občanskoprávních soudních řízeních by soud měl činit úkony standardně v rámci tří až čtyř měsíců. U jednodušších úkonů administrativního typu (např. vyhotovení výzvy k zaplacení soudního poplatku) by soudce měl postupovat rychleji. Stejně tak by měl soudce postupovat rychleji u starších řízení.

Posouzení Vašeho případu

Městský soud vydal platební rozkaz po třech měsících od podání žaloby. Následně po podání odporu proti platebnímu rozkazu nařídil jednání, na kterém vynesl rozsudek opět po přibližně třech měsících. Samotné vyhotovení a rozeslání rozsudku soudkyně učinila do měsíce po jeho vyhlášení, jak jí ukládá zákon.⁷

- Postup soudu do vydání rozsudku byl podle mého názoru plynulý. Soudkyně se nedopustila žádných průtahů. Naopak vyhlásila rozsudek hned na prvním jednání.

Městský soud vyzval žalovaného k úhradě soudního poplatku 13 dní poté, co žalovaný podal odvolání. Následně reagoval na žádost o osvobození od soudního poplatku výzvou k doplnění žádosti do dvou dnů. Samotné rozhodnutí o žádosti o osvobození pak městský soud vydal do tří měsíců od doplnění žádosti žalovaným.

- I v tomto období hodnotím postup soudu jako plynulý. Soud obratem reagoval na podání odvolání i na žádost o osvobození od soudního poplatku. Doba do vydání rozhodnutí se rovněž nevyvíkala běžnému vyřizování obdobných věcí.

Za nejproblematictější období považujete období od nabytí právní moci usnesení o nepřiznání osvobození od soudního poplatku dne 9. prosince 2023 do 8. ledna 2024, kdy soud opětovně vyzval žalovaného k úhradě soudního poplatku.

- Nejprve uvádím, že městský soud musel žalovaného opětovně vyzvat k úhradě soudního poplatku. Jedná se o běžnou praxi. Podle Ústavního soudu⁸ musí soud umožnit úhradu soudního poplatku poté, co účastníkovi nepřizná nárok

6 Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2019, sp. zn. 11 Kss 7/2018-207, nssoud.cz.

7 Viz § 158 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

8 Nález ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. II. ÚS 1138/15, usoud.cz.

na osvobození, jinak by porušil právo účastníka na spravedlivý proces. Dodávám, že prodlení jeden měsíc se zasláním opětovné výzvy k úhradě poplatku nehodnotím za nedůvodný průtah v řízení. Tato doba odpovídá obecnému referenčnímu rámci posuzování průtahů v řízení a navíc se jednalo o období vánočních svátků.

Žalovaný měl lhůtu pro zaplacení soudního poplatku do 23. ledna 2024. Soud následně rozhodl o zastavení odvolacího řízení pro nezaplacení poplatku do dvou týdnů. Poté soud musel čekat na nabytí právní moci usnesení o zastavení odvolacího řízení.

- Reakci soudu na nezaplacení poplatku považuji za včasnou. Soud musel vyhotovit usnesení a ověřit podmínky pro vydání usnesení o zastavení řízení. Období dvou týdnů nelze hodnotit jako nepřiměřené.

Shrnuji, že jsem neshledal žádné průtahy v soudním řízení. Souhlasím tak s vyřízením Vaší stížnosti místopředsedkyní městského soudu JUDr. Petrou Vlčkovou.⁹ Z vyřízení stížnosti vyplývá, že se důkladně seznámila se spisem a vysvětlila důvody, proč nemohl rozsudek z května 2023 dosud nabýt právní moci.

Dodávám, že pro vyznačení právní moci rozsudku musí být splněny zákonné předpoklady. Soud musí doručit rozsudek všem oprávněným osobám a rozsudek není možné napadnout řádným opravným prostředkem (např. marně uplynula lhůta k podání odvolání či se účastníci řízení vzdali práva na podání odvolání). Pokud účastník řízení podal odvolání, rozsudek nabude právní moci až se skončením odvolacího řízení.

Právě z důvodu podání odvolání žalovaným nemohl ve Vašem případě soud vyznačit doložku právní moci u rozsudku. Musel vyčkat na pravomocné skončení odvolacího řízení. Nevyznačení doložky právní moci proto nelze hodnotit jako průtah soudu. Žalovaný přitom jen využil zákonné možnosti podat odvolání a požádat o osvobození od soudního poplatku. Jedná se o běžné uplatnění práva.

Přerušení řízení

Podle insolvenčního zákona platí, že soud musí v důsledku prohlášení konkursu přerušit všechna řízení, která se týkají majetkové podstaty.¹⁰ Městský soud tak ve Vašem případě neměl jinou možnost než řízení přerušit.

Rád bych však upozornil (stejně jako to udělal městský soud), že podle insolvenčního zákona lze za určitých okolností pokračovat v přerušovaném soudním řízení. Návrh na pokračování v řízení můžete insolvenčnímu soudu podat Vy jako žalobkyně nebo insolvenční správce. Rozhodujícím hlediskem je, zda pokračování v řízení přispěje k vyjasnění sporných otázek vyvolaných v insolvenčním řízení nebo ukončení dlužnických sporů způsobem, který nezatěžuje majetkovou podstatu.¹¹ Doporučuji Vám případný návrh

9 Vyrozumění ze dne 11. dubna 2024, sp. zn. St 48/2024.

10 Viz § 263 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

11 BUDÍN, Petr a Jan KOZÁK. § 265 (Pokračování v přerušovaných řízeních). In: KOZÁK, Jan, Jaroslav BROŽ, Alexandr DADAM, Antonín STANISLAV, Zdeněk STRNAD, Lukáš ZRŮST, Michal ŽIŽLAVSKÝ aj. Insolvenční zákon: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-7-19]. ASPI_ID KO182_2006CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.

na pokračování v řízení projednat s právním zástupcem. Je třeba zvážit, zda by pro Vás byl tento krok vůbec výhodný.

Přestože došlo k přerušení řízení, mohla jste svou pohledávku uplatnit v insolvenčním řízení, což jste také udělala.

Soudní poplatek

Zákon o soudních poplatcích vyjmenovává situace, kdy soud vrátí účastníkům řízení soudní poplatek.¹² Jedná se například o situace, kdy účastník řízení zaplatí víc, než měl, kdy soud zastaví řízení před prvním jednáním, kdy dojde ke schválení smíru před rozhodnutím soudu apod.

Vážená paní inženýrko, zákon o soudních poplatcích neupravuje důvod pro vrácení poplatku spočívající v nespokojenosti s prací soudu. Obávám se, že jste nepopsala žádný důvod, pro který byste mohla žádat o vrácení poplatku. Můžete se však poradit se svým právním zástupcem o dalším možném postupu.

Přijměte prosím toto vyrozumění z mé strany.

S pozdravem

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

---

¹² Viz § 10 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.